

titel	Verder met het Evangelie van Jezus Christus (1)
ondertitel	<i>Homo's/lesbiennes en de gemeente van Christus</i>
auteur	Rose, Wolter
achtergrond	GKV
bron	De Reformatie, 07/02/2009
jaartal	2008
thema	

Inleiding of samenvatting inhoud artikel

Deze serie van drie artikelen bevat de tekst van een lezing voor Contrario. Ze gaan over de vraag hoe we als homo's en lesbiennes samen met de rest van de gemeente van Christus verder kunnen komen. Het is een verslag van een persoonlijke zoektocht en lezing van de Bijbel. Over identiteit, geaardheid en het gezag van de Schrift.

Dit is het eerste van een serie van drie artikelen.

Verder met het Evangelie van Jezus Christus -

Homo's/lesbiennes en de gemeente van Christus (1)

W.H. Rose

Op 21 juni vorig jaar hield ik een lezing voor 'ContrariO', de vereniging voor homo's en lesbiennes, over hoe we verder kunnen komen, homo's/lesbiennes en de (rest van de) gemeente van Christus. Vandaag leest u hier het eerste deel. In de komende twee nummers verschijnen de volgende delen.

Toen ik deze lezing aan het voorbereiden was, probeerde ik me voor te stellen wie ik onder mijn gehoor zou hebben. Op het eerste gezicht lijkt het heel eenvoudig: een club christelijke homo's en lesbo's. Toch vermoed dat ik voor een heel divers gezelschap sta. Sommigen van jullie zijn al jaren uit de kast, anderen nog maar kort, misschien nog overrompeld door wat er allemaal los komt wanneer je uit de kast komt, en weer anderen wachten nog maar even met uit de kast komen. Sommigen hebben een zekere mate van vrede met hun homoseksuele geaardheid, anderen staan nog helemaal aan het begin van een proces om die geaardheid een plek te geven.

Sommigen hebben geen probleem met de gedachte van een homoseksuele relatie, of leven misschien al voor kortere of langere tijd in zo'n relatie; anderen kunnen een seksuele relatie tussen twee mensen van hetzelfde geslacht niet verenigen met hun christelijke overtuiging. Je hebt getrouwde homo's, en 'ouwe homo's' (ik zet het maar even tussen hoge komma's, maar zo stond het op het ContrariOforum) - en zo kan ik nog wel een poosje doorgaan. Voor zo'n uiteenlopend publiek kom ik een verhaal houden. Ik heb het gevoel dat ik alleen maar een beginnetje kan maken. En dat is wat ik wil doen: bij het begin beginnen, zonder de illusie te hebben of de suggestie te wekken dat ik voor elke situatie iets kan zeggen of op elke vraag een antwoord heb. In zo'n situatie is het onvermijdelijk dat ik sommigen zal teleurstellen, anderen vervreemden, of zelfs ergeren. Mag ik een beroep doen op jullie welwillendheid, en vragen: Schiet me niet onmiddellijk af wanneer ik iets zeg waar je het helemaal niet mee eens bent!

Dat begint meteen al wanneer ik mijn eigen papieren op tafel leg. Meer dan twintig jaar geleden viel bij mij het kwartje: ik ben homo. In 2006 had ik mijn coming out voor christelijk Nederland toen ik een artikel in CV-Koers schreef over de positie van homo's in de christelijke gemeente.

Ongeveer een jaar nadat ik in de jaren tachtig mijn homoseksualiteit had ontdekt, ging ik nadenken over de vraag: wat wil ik eigenlijk met mijn homoseksualiteit, en vooral: wat wil God? Ik heb indertijd van alles en nog wat gelezen om die vragen te beantwoorden. Uiteindelijk heb ik besloten dat Gods spreken in de Bijbel over seksualiteit in het algemeen en homoseksualiteit in het bijzonder duidelijk maakt dat het tegen de wil van God ingaat een seksuele relatie met een partner van hetzelfde geslacht aan te gaan. Ik heb de argumenten en redeneringen waarmee mensen tot een tegenovergestelde conclusie komen overwogen, maar ze hebben mij niet kunnen overtuigen. Als ik de Bijbel lees, wil ik zeker weten dat ik de stem van God hoor, niet een echo van de cultuur waarin ik leef.

Van die beslissing heb ik nooit spijt gehad. Dat betekent niet dat er geen momenten zijn geweest en nog zijn waarop ik de keuze zonder een partner door het leven te gaan als een pijnlijke heb ervaren, die zorgde voor verdriet en tranen. Meer dan eens heb ik iemand ontmoet van wie ik dacht: wat zou het mooi zijn als je met zo iemand je leven kunt delen. Op zulke momenten is het verdriet levensgroot aanwezig.

Maar dat is maar één kant van het verhaal. Naast dat verdriet staan ook mooie momenten. Ik begon een zoektocht door de wereld van Gods genade. En er ging een wereld voor me open. Ik heb heel mooie dingen ontdekt. De ontdekkingsreis gaat nog steeds verder. De grootste ontdekking is wel dat er veel meer in het Evangelie zit dan we vaak denken.

1 Er zit meer in het Evangelie

Wat is het Evangelie? Sommige christenen zullen zeggen: Jezus is voor mij gestorven. Het Evangelie - dat is vergeving. Nee, zeggen anderen, vergeving, dat is maar een half Evangelie. Het Evangelie is vergeving, of rechtvaardiging, maar ook heiliging. Zonder heiliging heb je geen compleet Evangelie.

Ik ga nog een stap verder. Rechtvaardiging en heiliging samen is nog maar een half Evangelie.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Rechtvaardiging en heiliging - daar zit nog het een en ander tussen. Je hebt minimaal vier woorden nodig om het Evangelie uit te leggen: vrijspraak, adoptie, glorie, en transformatie. Ik zal uitleggen wat ik met elk van deze woorden bedoel.

1.1 Vrijspraak

God schenkt vrijspraak aan allen die in Jezus Christus geloven. En er is geen onderscheid. Iedereen heeft gezondigd en ontbeert de nabijheid van God; en iedereen wordt uit genade, die niets kost, door God als een rechtvaardige aangenomen omdat hij ons door Christus Jezus heeft verlost.

Romeinen 3:22-24 NBV

a ontbeert de nabijheid, of: mist de glorie (vgl. NBG51).

Waarom vrijspraak, en niet gewoon vergeving? Ik heb daar een belangrijke reden voor. Het woord vrijspraak wordt altijd in een bepaald verband gebruikt, en dan gaat het altijd over een uitspraak die een rechter doet. Die uitspraak is publiek: iedereen mag het weten. En als je bij alle rechtshoven langs geweest bent en de hoogste instantie spreekt je vrij, dan is het definitief. Niemand kan het dan nog meer terugdraaien.

1.1.1 De Hoogste rechter heeft het laatste woord

In het Evangelie vertelt God je: ik spreek je vrij van strafvervolging. Natuurlijk betekent dat: ik vergeef je al je zonden. Maar het zegt meer. Het is maar niet iets dat God even regelt tussen jou en zichzelf. Het is een publieke zaak. De rechter heeft het vonnis uitgesproken. En bij God heb je te maken met de Hoogste Rechter. Een hoger beroep is onmogelijk.

Niemand kan nog tegen je zeggen: je zult je straf niet ontlopen, de duivel niet, en ook jijzelf niet. De hoogste rechtsinstantie heeft een uitspraak gedaan, en daarmee heb je vaste grond onder de voeten om een beroep te doen op Gods ontferming: Heer ontferm u!

1.2 Adoptie

U hebt de Geest niet ontvangen om opnieuw als slaven in angst te leven, u hebt de Geest ontvangen om Gods kinderen te zijn, en om hem te kunnen aanroepen met 'Abba, Vader'. De Geest zelf verzekert onze geest dat wij Gods kinderen zijn. En nu we zijn kinderen zijn, zijn we ook zijn erfgenamen, erfgenamen van God. Samen met Christus zijn wij erfgenamen: wij moeten delen in zijn lijden om met hem te kunnen delen in Gods luistera.

Romeinen 8:15-17 NBV

Het tweede woord is adoptie. Bij vrijspraak hebben we God ontmoet als rechter. Bij adoptie ontmoeten we dezelfde God op een heel andere manier. Nu zegt hij tegen je: ik ben je Vader, jij bent mijn aangenomen kind. Wij hebben onmiddellijk een voorstelling bij het woord adoptie: vaak jonge ouders, die zelf geen kinderen kunnen krijgen, en een babytje uit een ver land adopteren. Dat moeten we even helemaal vergeten.

1.2.1 Vermogend man zoekt betrouwbare erfgenaam - slaaf geen probleem

Adoptie in de tijd van Paulus was heel iets anders. De a.s. vader is een man op leeftijd. Het nieuwe adoptief kind is een volwassen man. De vader is op zoek naar iemand van wie hij weet dat bij die persoon zijn vermogen in veilige handen is. Via de rechter geeft hij de persoon in kwestie een nieuwe identiteit: vanaf dat moment is hij zijn zoon.

Die verandering van status is vooral heel ingrijpend als de vader een van zijn slaven aanneemt als zoon. Dan hoor je niet langer bij het personeel, maar bij de familie. De man die eens je heer en meester was, is vanaf nu je vader. Je mag Abba tegen hem zeggen. Het is opvallend dat Paulus in een brief geschreven in het Grieks opeens dit woord uit een vreemde taal gebruikt. Het was het woord dat Jezus zelf gebruikte wanneer hij met God sprak.

Wanneer Paulus het beeld van adoptie gebruikt dan zet hij het geadopteerd kind zijn tegenover slaaf zijn. Slaaf zijn verbindt hij met vrees: jij moet presteren, anders loopt het verkeerd af. Bij kind zijn hoort vrijheid: je hebt een bevoorrechte positie gekregen, de rechter heeft het juridisch vastgelegd, je hebt nu de status als kind.

Bij vrijspraak was nog niet duidelijk welke aard je relatie met God zou hebben. Bij adoptie wordt dat duidelijk: God is je Vader, jij bent zijn aangenomen kind, en erfgenaam.

1.2.2 Het Evangelie heeft geen kleine lettertjes

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

In Rom. 8 voegt Paulus daar nog twee dingen aan toe. In de eerste plaats: wij zijn erfgenamen samen met Christus. Christus is ook Zoon van God, maar wel op een andere manier. Hij is niet een aangenomen zoon, maar Zoon van God van nature. Dat is een immens verschil. En toch zijn we samen met Christus erfgenamen.

Het tweede wat Paulus toevoegt, komt als een verrassing, en je schrikt er van. Samen met Christus erfgenaam betekent dat je met hem zult delen. Paulus noemt twee dingen: uiteindelijk zullen we delen in de glorie van Christus. Maar daar gaat iets aan vooraf, en dat is schokkend: we zullen ook delen in het lijden van Christus.

Twee woorden: lijden en glorie. Die glorie - dat zien we wel zitten. Maar dat lijden - moet dat nu echt? Dat is een vraag waar iedereen mee worstelt. Petrus zei: de Messias lijden? Geen denken aan. Jezus leest hem de les. Ik ben inderdaad de Messias, de triomferende koning, en tegelijk ben ik de Knecht, de man van smarten die moet lijden.

Het Evangelie heeft geen kleine lettertjes. Jezus maakt er geen geheim van. Wat voor de Messias, de Christus, geldt, geldt ook voor een christen: het lijden hoort er bij. Jezus maakt dat duidelijk met een beeld. Iemand die een kruis op zijn schouders neemt en daarmee gaat lopen. Iedereen begrijpt onmiddellijk hoe dat afloopt: op de plaats waar mensen geëxecuteerd worden.

Dat lijden - moet dat nu echt? Het is ook een vraag waar Jezus zelf mee geworsteld heeft. De evangeliën beschrijven een moment kort voor zijn arrestatie. Jezus is letterlijk doodsbang. Hij laat ons meeluisteren wanneer hij bidt (Markus 14:36).

"ABBA, Vader" - Jezus bidt tot zijn dierbare Vader, met wie hij altijd al, zelfs al voor de schepping van de wereld, in een innige gemeenschap van liefde heeft geleefd. En opnieuw staat in een Griekse tekst dat woord uit het Aramees: Abba. Het is alsof je het zelf hoort uit de mond van Jezus.

"Bij u zijn alle dingen mogelijk" - God is de almachtige, die door niemand verhinderd wordt in het uitvoeren van zijn plannen.

"Neem deze beker van mij weg" - God is degene die, zonder dat iemand hem tegenspreekt, het vonnis uitspreekt en bepaalt wie het oordeel, de ontlasting van zijn toorn, moet ondergaan.

De beker wordt niet weggenomen, het meest verschrikkelijke lijden moet echt.

Net als Jezus mogen wij - zegt Paulus - ook Abba, Vader, tegen God zeggen. Wij horen bij de familie. Samen met Christus. Het lijden hoort onlosmakelijk bij Christus zijn, en zo hoort het lijden nu ook onlosmakelijk bij christen zijn. Het lijden blijft lijden, maar het krijgt een nieuwe dimensie. Het blijft een worsteling. Ook al kun je de vraag, 'waarom?', niet beantwoorden, één ding weet je als erfgenaam van God, samen met Christus, wel: het lijden dat mij overkomt, is op de een of andere manier niet zinloos.

En het lijden heeft niet het laatste woord. Wij zijn erfgenamen, samen met Christus: we delen in zijn lijden, om ook te delen in zijn glorie.

1.3 Glorie

Het evangelie van de heerlijkheid van Christus , 2 Korintiërs 4:4 GNB

Dat brengt ons bij het vierde woord: glorie. In 2 Korintiërs 4 gebruikt Paulus een opvallende omschrijving van het Evangelie. Hij vat het daar samen als "het evangelie van de glorie van Christus, die het beeld van God is". En een paar verzen verder wordt duidelijk dat die glorie van Christus ook beschreven kan worden als "de glorie van God op het gezicht van Christus".

We kennen allemaal de de uitdrukking Hollands glorie, die bijvoorbeeld wordt gebruikt voor, zoals ruim een jaar geleden in een krant (Nederlands Dagblad 19 mei 2007) te lezen stond: "bedrijven die 'iets Hollands' uitstralen en waar we op de een of andere manier trots op zijn". Bij glorie (in oudere vertalingen kun je i.p.v. glorie ook het woord heerlijkheid tegenkomen, in modernere vertalingen vind je ook woorden als luister, grootheid of majesteit) gaat het om een eigenschap of bijzonderheid waardoor iemand of iets een unieke uitstraling heeft, of om het feit dat iemand die bijzondere uitstraling heeft. En glorie maakt iets los bij mensen: ze zijn er trots op, ze zijn onder de indruk .

1.3.1 "Laat mij uw glorie zien!"

Een voorval in het leven van Mozes helpt ons om grip te krijgen op wat er in de Bijbel bedoeld wordt met de glorie van God. Het begint met een vraag die Mozes stelt wanneer hij met God aan het onderhandelen is hoe het nu verder moet met Gods volk. Kort ervoor hadden ze Aäron een beeld laten maken van een kalf, dat met goud overtrokken, en het was de bedoeling dat dat voortaan gebruikt zou worden in de verering van de

God die het volk uit Egypte had geleid.

Mozes' vraag aan God is: "Laat mij uw glorie zien!" God zegt dan toe dat hij alles waar hij goed in is voor Mozes zal laten voorbijtrekken, en dat hij in het bijzijn van Mozes zijn naam zal uitroepen. Maar Mozes zal het gezicht van God niet te zien krijgen - dat zou hij niet overleven -, alleen de achterkant van God. En zo gebeurt het (Exodus 34:6-7). En dan zijn er twee dingen die ons veel kunnen leren over hoe je de glorie van God kunt zien.

A. Glorie zien doe je met je oren. God geeft Mozes antwoord op zijn vraag iets te mogen zien: "Laat mij uw glorie zien!" God laat het meest van zichzelf en zijn glorie zien op het moment dat Mozes hem zijn naam hoort uitspreken: zien doe je met je oren.

B. De glorie van God is extra indrukwekkend in combinaties. God spreekt zijn naam uit en noemt twee dingen: hij is vol ontferming, en tegelijk laat hij het kwaad niet ongestraft. De ontferming van God gaat voorop, en daar heeft God heel veel meer woorden voor nodig. De uitspraak over het straffend optreden is veel korter, en komt in de tweede plaats. Maar je hebt de glorie van God niet gezien als je alleen maar hoort dat hij vol ontferming is, of alleen maar dat hij het kwaad niet ongestraft laat.

Het noemen van het straffend optreden maakt het extra bijzonder dat God zo uitbundig barmhartig is: het is geen onverschilligheid maar een bewuste daad van een God die het kwaad volledig serieus neemt. Die combinatie maakt de glorie van God extra indrukwekkend.

Dr. Wolter Rose is hoofddocent Semitische Talen aan de Theologische Universiteit te Kampen.